



Posudek oponenta diplomové práce

| | |
|-------------------------------|---|
| Jméno studentky: | Bc. Michaela Vojtíšková |
| Název práce: | Obraz volby amerického prezidenta v r. 2016 v českých médiích. |
| Jméno vedoucího práce: | PhDr. Josef Straceny, CSc. |
| Jméno oponenta práce: | PhDr. Ondřej Lánský, Ph.D. |

Michaela Vojtíšková se rozhodla ve své závěrečné práci věnovat tématu českého mediálního pokrytí volby prezidenta USA v roce 2016 s důrazem na období mezi 7. a 13. listopadem, přičemž samotná volba se uskutečnila 8. listopadu. Práce má kromě Úvodu a Závěru šest kapitol, které sama autorka v Úvodu rozděluje do dvou sekcí, jejichž označení ovšem v Obsahu chybí: do teoretické a praktické. První čtyři kapitoly, které se postupně zabývají stručným popisem geneze médií, základní charakteristikou médií a jejich funkcí, vlivem médií a teorií účinků a konečně tématem vztahu mezi politikou a médii, zjevně odpovídají teoretické části, ve které autorka vychází z relevantní odborné literatury. Další dvě kapitoly jsou potom vlastní analýzou vybraných deníků a vybraného televizního zpravodajství. Popsaná struktura práce v zásadě odpovídá cíli, který si autorka vytýčila.

Již v Úvodu práce autorka stručně nastiňuje metody své práce a výběr analyzovaných médií; přičemž další konkretizace vymezení metodologie se objevuje i v kapitolách 6 a 7. Autorka v teoretické práci zdařile pracuje s klíčovou literaturou dostupnou v českém jazyce, přičemž jí tato část vytváří pole pro vlastní rozbor vybraných mediálních obsahů. Prokazuje zde poměrně hluboké porozumění dané problematice. Naopak jako jistý nedostatek bych viděl, podle mého soudu, ne zcela dostatečné zdůvodnění výběru tzv. seriózních deníků, které autorka zvolila pro svou analýzu. Stejně tak problematické je vymezení politické pozice těchto redakcí na pravo-levé škále. (Netvrdím, že je to vymezení nesprávné, jen bych očekával jeho hlubší či konkrétnější zdůvodnění.)

Praktická část je potom zjevně vlastním jádrem této práce. Autorka postupovala v analýze obsahu deníků (a televizních relací) systematicky a metodologicky v zásadě správně. I tak se ovšem občas dopouští lehce problematických formulací, které se ocitají na hraně vhodnosti mediálního či sociálního výzkumu; např. na s. 36 uvádí své hodnocení obsahu novin těmito slovy: „Tato pasáž na mě nicméně působí trochu dojmem, že zatímco přívlastky připsané Donaldu Trumpovi jsou jeho obecně platnou charakteristikou, v případě Hillary Clintonové se

jedná o vlastnosti, které jí připisují v podstatě pouze její odpůrci.“ Taková formulace předpokládá oporu v nějakém *objektivním* výzkumu, který by odhalil tyto charakteristiky. Nicméně *to*, jací jsme, odpovídá v tomto kontextu (mediální zprostředkování) spíše *tomu*, jak nás druzí vidí. Takže asi jen obtížně můžeme říci, že by nějaké více či méně domnělé popisy osobních charakteristik dotčené osoby byly obecně platné. (Jsem si vědom toho, že autorka záměrně používá formulace, které jasně ukazují, že jde o její *pocit*.) Myslím, že se zde autorka jaksi sama trochu *chytila* do pasti tzv. objektivity; spíše by asi totiž bylo vhodné, aby v těchto pasážích hovořila o vyváženosti. Navíc by bylo v této analýze asi dobré ještě více rozlišovat mezi zpravodajskými formáty a publicistikou. Nicméně je třeba zdůraznit, že výzkum médií je skutečně náročnou disciplínou, a tudíž má tato drobná námitka spíše informativní charakter pro samotnou autorku.

Podle mého soudu je možné konstatovat, že celkově se autorka zhostila tohoto úkolu velmi úspěšně. Je třeba pozitivně ohodnotit zejména rozsah a pečlivost rozborů, se kterými autorka čtenáře ve svém textu seznamuje (např. kvantitativní části, kterým není co vytknout). To se týká i následující – sedmé – kapitoly, kde se autorka soustředila na vybrané zpravodajské relace (Televizní noviny a Události) dvou vybraných televizních stanic z České republiky (TV Nova a Česká televize). U obou těchto analytických kapitol (6. a 7.) pozitivně hodnotím sumarizující části, které vyzdvihují podstatné rysy, které lze ze srovnání vyvodit.

Velmi pozitivně hodnotím také to, že autorka v Závěru skutečně diskutuje závěry svých dílčích analýz a propojuje je s teoretickými rozborů. Zároveň zde zohledňuje didaktickou rovinu, což by mělo být na Pedagogické fakultě pravidlem, ale z praxe víme, že tomu tak ne vždy skutečně bývá.

Práce je v podstatě bez gramatických chyb a stylistických nedokonalostí. Je psána poměrně čtivým odborným jazykem, který prokazuje autorčinu schopnost odborně pracovat.

Závěr: Závěrečná práce splňuje podmínky kladené na závěrečné práce v příslušném oboru.

V rámci rozpravy nad předkládanou prací navrhuji **následující diskusní okruhy** či **otázky**:

1. Co autorka soudí o možnosti dosažení objektivity, kterou požaduje po mediálních výstupech citovaný zákon? Zkuste aplikovat to, co o možnostech dosažení objektivního poznání obecně říká např. interpretativní paradigma (či sociální konstruktivismus) v sociologii. Jinými slovy: jsou poznatky sociálního konstruktivismu přenositelné i do oblasti rozborů médií? A pokud ano, jakým způsobem?
2. Proč autorka *nálepkuje* kandidáty (Clintonová a Trump) jako „levicové“ a „pravicové“? Jaký rozbor k tomuto rozdělení použila?
3. Proč autorka ve svém Úvodu předpokládá, že „[v] dnešní době předpokládáme, že média zůstávají nestranná a o událostech informují maximálně objektivně.“ (s. 7)? Jak k tomuto předpokladu došla? K jakému subjektu se nevyřčené my vztahuje?

V Praze, 2. 1. 2018

A handwritten signature in cursive script, reading "Ondřej Lánský". The ink is dark and the handwriting is fluid.

PhDr. Ondřej Lánský, Ph.D.